THÔNG TIN TÁC GIẢ THAM LUẬN

KTS **NGUYỄN ĐÌNH SÁU**

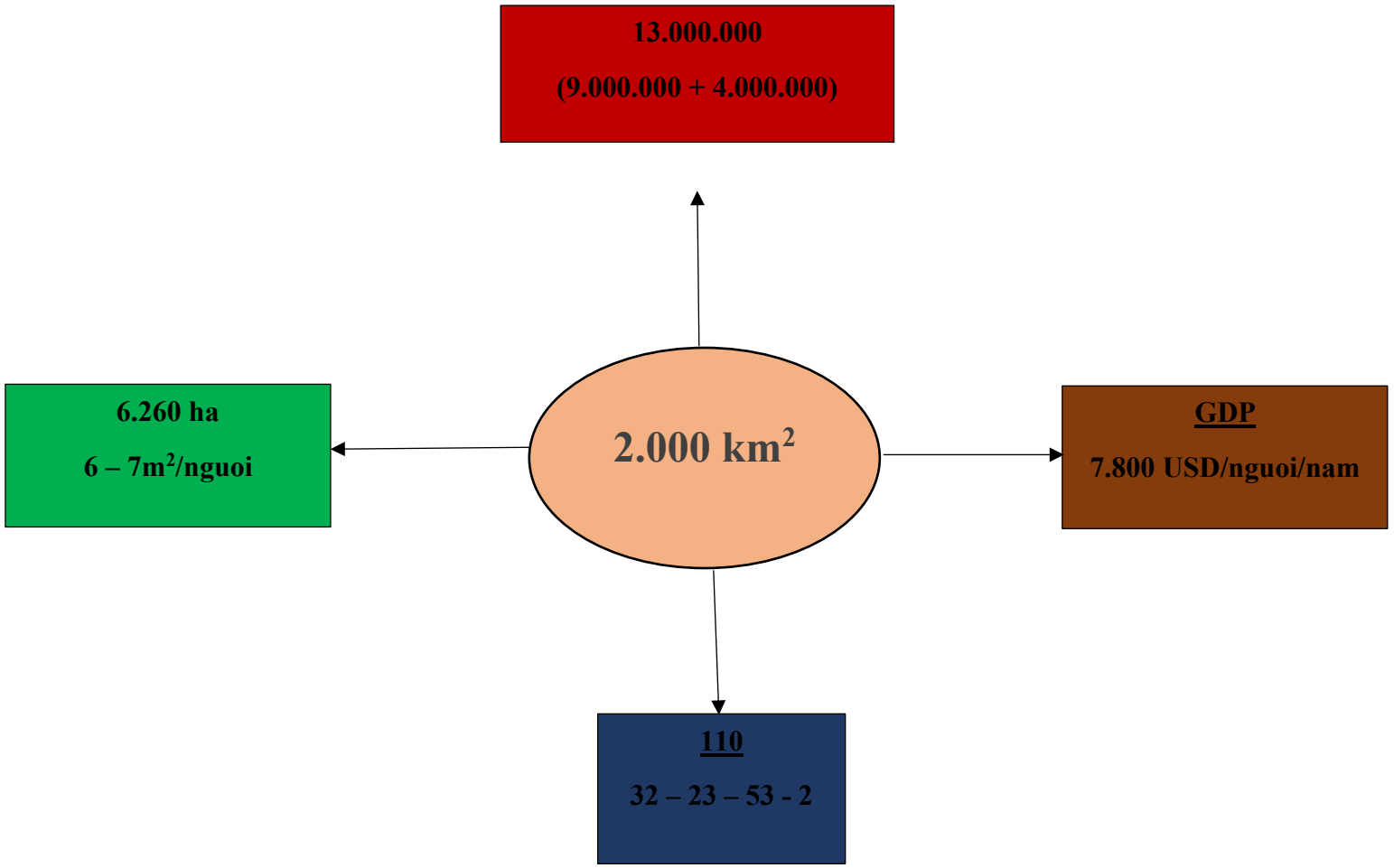
Họ và tên: Nguyễn Đình Sáu

Chức danh: Kiến trúc sư

Chức vụ : Chủ tịch HĐQT tại Công ty CP Đầu tư du lịch Thành phố (CITY TRAVEL)

KHÔNG GIAN XANH TRONG BỆNH VIỆN

I. MỞ ĐẦU

- Cây xanh trong hệ sinh thái đô thị có chức năng quan trọng nhất là bảo vệ môi trường và trang trí cảnh quang.
- Tuy nhiên trong môi trường bệnh viện cây xanh còn có chức năng xua đuổi côn trùng có hại và mùi hương, sắc hoa màu lá giúp bệnh nhân phục hồi sức khoẻ tốt hơn trong quá trình điều trị.
- Mảng xanh trong công trình bệnh viện có khác biệt gì với những mảng xanh đô thị:
- Công viên, vườn hoa trong đô thị có nhiệm vụ tạo cảnh quan và tăng cường môi trường không khí cho đô thị. Trong khuôn viên bệnh viện ngoài việc tạo bóng mát còn có chức năng lọc bụi, lọc không khí, cách ly, tác dụng đến hệ thần kinh làm cho quá trình điều trị các bệnh nhân sẽ phục hồi nhanh chóng hơn.
- Dựa theo lời các chuyên gia về lâm nghiệp cho biết:

- Cây xanh có khả năng làm sạch môi trường: Trong quá trình tổng hợp dinh dưỡng, cây xanh hấp thụ khí CO_2 và một số loại có tác hại khác thải ra môi trường, do quá trình hoạt động của con người và biến đổi thành khí O_2 cho chúng ta thở.
- Giảm nhiệt độ và tiếng ồn: Vào mùa hè, dưới tán lá nhiệt độ có thể giảm từ 2-4 độ C bằng cách tiết hơi nước qua khí khổng của lá và ngăn cản không cho ánh sáng mặt trời chiếu thẳng xuống mặt đất. Và giảm hấp thụ nhiệt trên nhựa. Cây xanh tạo vùng đất hấp thụ tiếng ồn vì lá và thân cây chia cắt nhỏ sóng âm thanh. Nếu trồng tại rừng rộng 30m và cây cao 12m có thể giảm 50% tiếng ồn (theo nghiên cứu của Bộ Năng lượng của Mỹ).
- Cải thiện sức khoẻ: Cuộc sống ở thành thị luôn đòi hỏi con người hoạt động như một cổ máy công việc và cuộc sống chịu nhiều áp lực. Do đó sau những giờ căng thẳng được thư giản trong công viên, vườn cây hoặc các công trình dân sinh khác có nhiều cây xanh sẽ làm cho mọi người giảm đi sức mạnh về thể chất và tinh thần.
- Các nghiên cứu khoa học mới đây cho biết, bệnh nhân điều trị trong phòng cây xanh hoặc các khoảng không xanh thì bệnh có khuynh hướng phục hồi nhanh hơn.
- Và một số lợi ích khác: Cây xanh tồn tại thêm nét thẩm mỹ cho công trình kiến trúc, chống sói mòn và điều tiết nước, còn có tác dụng tạo vành đai xanh, bảo vệ các khu dân cư và các khu công nghiệp.
    - Theo tổ chức môi trường thế giới văn bản nghị định KYOTO trước đây xác định chỉ số phát thải cho từng Quốc gia phát triển công nghiệp thì 4ha rừng sẽ có được 1 tấn O_2 để bù đắp cho việc thải khí công nghiệp làm ảnh hưởng đến tầng ozon, gây ra hiện tượng biến đổi khí hậu làm ảnh hưởng đến đời sống của người dân trên các nước thế giới.

II. THỰC TRẠNG HỆ THỐNG CÂY XANH TRONG BỆNH VIỆN

Tại thành phố Hồ Chí Minh có khoảng 110 bệnh viện, trong đó chưa kể đến các trạm y tế các phường xã đảm đương công tác dinh dưỡng trẻ em < 5 tuổi, tiêm phòng dịch bệnh và công tác dịch tể tại địa phương.

- Bệnh viện cấp thành phố: Có 32 bệnh viện
- Bệnh viện tuyến quận huyện: Có 23 bệnh viện
- Bệnh viện tư nhân: Có 53 bệnh viện
- Ngoài ra còn có 2 bệnh viện bộ ngành

a/. Các trạm y tế phường xã đa số sử dụng các cơ sở vật chất công sản trong các khu ở trước đây nên hệ thống cây xanh hầu như không có.

b/. Các bệnh viện quận, huyện:

- Cơ sở chăm sóc y tế sử dụng các bệnh viện trước năm 1975.

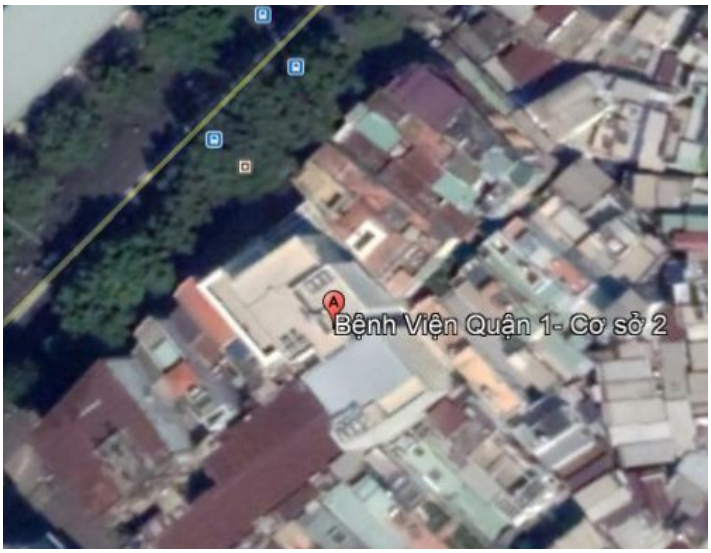
Không còn phù hợp đối với chỉ tiêu sử dụng hiện nay. Chủ yếu sửa chữa cải tạo và nâng tầng các mảng xanh rất hạn hẹp. Chỉ bố trí được cây xanh sân vườn tạo cảnh quan và che bóng mát.

- Các cơ sở y tế được quy hoạch xây dựng mới

  Được quy hoạch và xây dựng hoàn chỉnh theo tiêu chuẩn chuyên ngành của Bộ Y tế

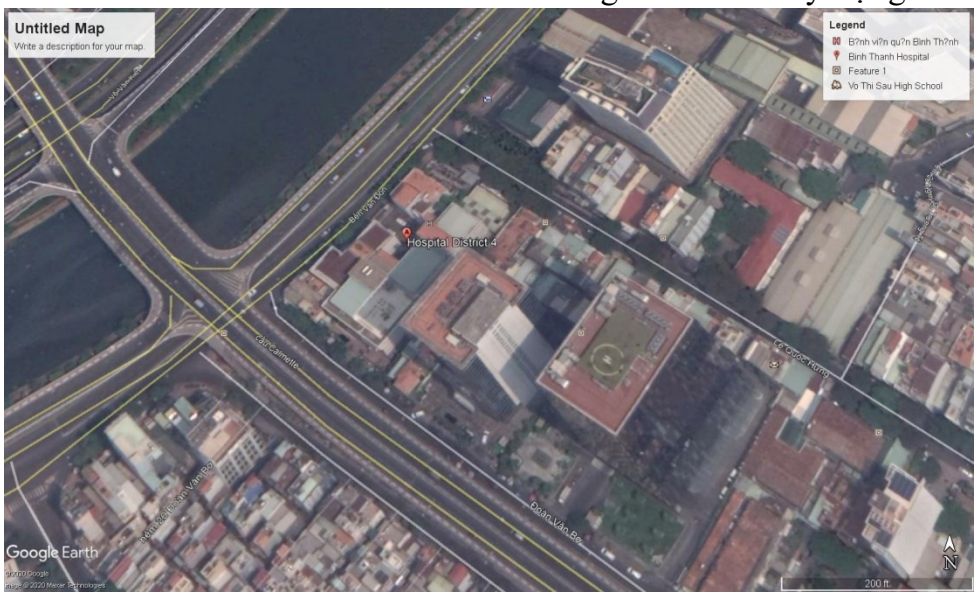
  Tuy nhiên vẫn còn một số yếu tố bất cập cần phân tích đánh giá để bổ sung các mảng xanh trong bệnh viện để đạt được tiêu chí bệnh viện xanh, sạch mang bản sắc đặc thù cho từng bệnh viện khu vực đặc thù. Phục vụ chăm sóc y tế cộng đồng ngày càng được nâng cao.

Bệnh viện Quận 1: Bệnh viện trung tâm sử dụng lại bệnh viện đô thành trước đây, cơ sở 1 nằm trên trục đường Hai Bà Trưng được xây dựng trước năm 1975, cơ sở 2 nằm trên trục đường Trần Hưng Đạo, được xây dựng mới. Các mảng cây xanh: Bệnh viện trung tâm và cơ sở 2 hầu như không có đất để xây dựng mảng xanh chủ yếu dùng cây trồng trong chậu để bố trí các hành lang và sảnh chính. Cơ sở 1: những mảng cây xanh chủ yếu là che bóng mát.

- **Bệnh viện Quận 4:**

Nằm trên trục đường Calmette

Được xây dựng mới, các mảng xanh chủ yếu là cây che bóng mát và vườn cảnh phát triển theo ý tưởng thẩm mỹ của chủ đầu tư không có chức năng hỗ trợ trị liệu

- **Bệnh viện Quận Bình Thạnh**

Được cải tạo trên nền đất cũ của bệnh viện khu vực 5 mảng xanh chủ yếu là cây che bóng mát,

vườn cảnh phát triển tự nhiên theo khu thẩm mỹ

- **Bệnh viện Quận Phú Nhuận**

- Nằm ở ngay góc trục đường Nam Kỳ Khởi Nghĩa và Nguyễn Trọng Tuyển.
- Khu vực có số lượng các phương tiện giao thông qua lại rất đông, khu khám, phát thuốc, sảnh chờ tiềm cận với trục đường giao thông chính chịu áp lực rất lớn về tiếng ồn và khói bụi, không có hệ thống cây xanh cách ly, vườn hoa và cây che bóng mát rất ít,
- Chủ yếu trang trí cây cảnh bằng chậu bố trí dọc theo các hành lang

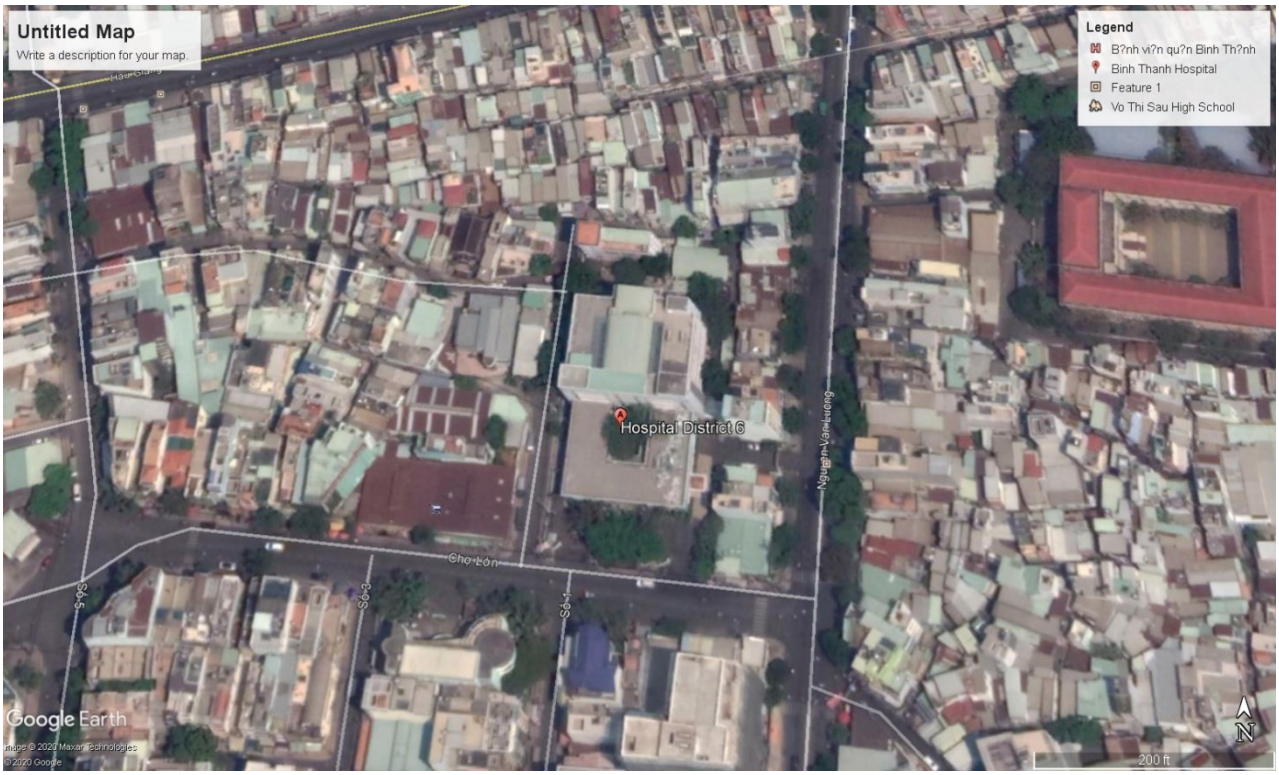
➢ **Bệnh viện Quận 5**

Nằm trên trục đường Nguyễn Trãi và Ngô Quyền

Bệnh viện Quận 11

Nằm trên trục đường Thái Phiên và đường số 5

- Mặc dù diện tích đất các mảng xanh vừa đủ, tuy nhiên chỉ bố trí cây xanh bóng mát, các vườn cảnh, tiểu cảnh chủ yếu tạo vi khí hậu vẻ thẩm mỹ theo chủ đề của các lanscape desingner.

➢ **Bệnh viện Quận 6**

Được xây dựng mới trong khuôn viên đất đạt đủ chỉ tiêu, tuy nhiên các mảng xanh được bố trí trong những khoảng trống còn lại của khu đất chủ yếu là cây xanh bóng mát.

Bệnh viện Quận 7

Bệnh viện quận 8

- **Bệnh viện Quận 9** **Bệnh viện Quận 10**

- Các bệnh viện trên được bố trí trong khu đất theo quy hoạch đạt chỉ tiêu sử dụng đất, riêng bệnh viện Quận 10 thuộc trung tâm vùng nén nên diện tích nhỏ hơn.
- Tuy nhiên các mảng xanh chủ yếu là cây che bóng mát, các vườn cảnh chủ yếu tạo vi khí hậu và cảnh quan chung, chưa thực sự tạo được tiêu chí chống côn trùng, tạo mùi hương hỗ trợ trong công tác điều trị.

➢ **ệnh viện Quận 2**

➢ **Bệnh viện Quận Gò Vấp** **Bệnh viện Quận 12**

- Các bệnh viện trên được bố trí trong khu đất theo quy hoạch đạt chỉ tiêu sử dụng đất, riêng bệnh viện Quận Gò Vấp có diện tích nhỏ hơn.
- Tuy nhiên các mảng xanh chủ yếu là cây che bóng mát, các vườn cảnh chủ yếu tạo vi khí hậu và cảnh quan chung, chưa thực sự tạo được tiêu chí chống côn trùng, tạo mùi hương hỗ trợ trong công tác điều trị, hệ thống giao thông và bãi đậu xe được bê tông hóa làm tăng bức xạ cho công trình kiến trúc chính của bệnh viện.

➢ **Bệnh viện Huyện Củ Chi**

Bệnh viện Huyện Cần Giờ

Bệnh viện Huyện Hóc Môn

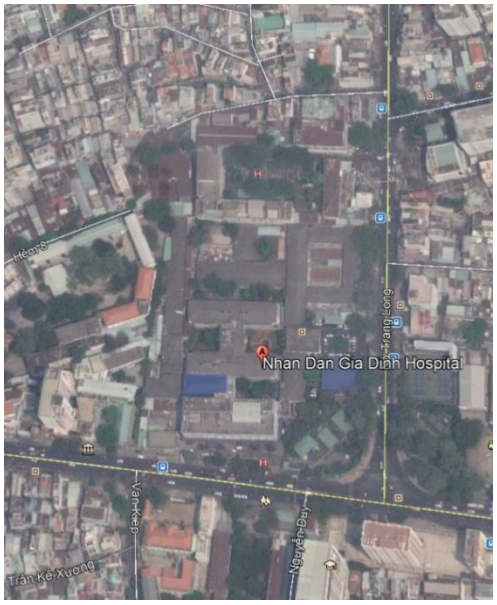

Bệnh viện Huyện Bình Chánh

- Các bệnh viện trên được bố trí trong khu đất theo quy hoạch đã được UBND TP. HCM phê duyệt đạt chỉ tiêu sử dụng đất, ổn định phát triển bền vững trong tương lai.
- Hiện tại các mảng xanh chủ yếu là cây che bóng mát, các vườn cảnh chủ yếu tạo vi khí hậu và cảnh quan chung, từng bước đưa các tiêu chí cây xanh chuyên dụng cho công trình bệnh viện để đạt chuẩn bệnh viện xanh sạch phục vụ chăm sóc sức khỏe cho cộng đồng dân cư ngày càng tốt hơn.

c/. Các bệnh viện cấp thành phố, 32 bệnh viện trong đó hơn một nửa được lãnh đạo thành phố cho quy hoạch ra các khu chức năng chuyên biệt. Các bệnh viện nổi tiếng trước 1975 hiện tại vẫn đang mở rộng đưa vào phục vụ chăm sóc cho người dân.

Diện tích cây xanh được tính toán hợp lý giữ lại các cây đại thụ bổ sung một số sân vườn cảnh.

- Vào những năm đầu của thế kỷ XX, tại khu vực tỉnh Gia Định lúc bấy giờ, người Pháp cho xây dựng Hôpital de Gia Dinh - tiền thân của bệnh viện Nhân dân Gia Định ngày nay.
- Năm 1945, Hospital de Gia Dinh được đổi tên thành bệnh viện Nguyễn Văn Học. Mãi đến năm 1968, nhằm đáp ứng số lượng bệnh nhân tăng cao, bệnh viện được mở rộng thành mô hình 4 tầng, sức điều trị lên đến 500 bệnh nhân nội trú, với tên gọi mới Trung tâm thực tập Y khoa.
- Từ năm 1975 đến nay, bệnh viện chính thức đổi tên thành Bệnh viện Nhân dân Gia Định.
- **Bệnh viện đang được cải tạo nâng cấp hệ thống các mảng xanh bố trí tiếp cận với các khoa phòng trên sân thượng khối đế, tuy nhiên vẫn là hệ thống các mảng xanh phục vụ cho cảnh quan môi trường chưa chuyên sâu các loại cây chuyên dụng cho hỗ trợ điều trị.**

Bệnh viện Nhi Đồng 2

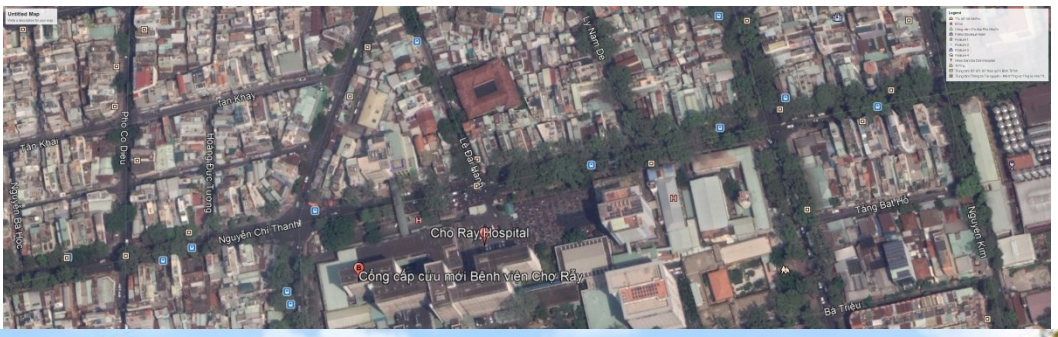
- Vào năm 1862, Quân đội Pháp thành lập **Bệnh viện Quân sự** *(Tiếng Pháp là Hôpital Militaire)* khi họ mới xâm chiếm Nam kỳ. Cơ sở này vào cuối thập niên 1870 chuyển về số 14 Rue Lagrandière, tức địa điểm hiện nay *(14 Lý Tự Trọng, P. Bến Nghé, Q.1, TP.HCM).*
- Tháng 4/1945 *(thời Đệ Nhị Thế chiến)* bệnh viện bị trúng bom, phá sập mé phía bắc, tiêu hủy các phòng thí nghiệm.
- Năm 1956, dưới chính thể Việt Nam Cộng Hòa, chính phủ Pháp ký biên bản tiếp tục điều hành Bệnh viện Grall, thuộc Bộ ngoại giao Pháp *(bệnh viện có 560 giường).*
- Bệnh viện Nhi Đồng 2 tọa lạc trên một khu đất cao với diện tích 8,6 hecta, giáp 4 mặt tiền đường: Lý Tự Trọng, Chu Mạnh Trinh, Nguyễn Du và Hai Bà Trưng (Q.1). Bệnh viện có vị trí đẹp và gắn liền với quá trình phát triển của thành phố.
- **Diện tích 8,6 ha với tiêu chuẩn bệnh viện trên 500 giường sẽ có được mật độ cây xanh đáng kể để bố trí các loại hình cây xanh chuyên dụng cho từng khoa, cách ly được tiếng ồn của các trục giao thông xung quanh mặc dù là bệnh viện nằm trong vùng trọng điểm của thành phố Hồ Chí Minh.**

- Bệnh viện Chợ Rẫy được thành lập vào năm 1900, lúc đó có tên chính thức tiếng Pháp là Hôpital Municipal de Cholon (Bệnh viện thị xã Chợ Lớn) tại Sài Gòn. Đây là một trong những cơ sở y tế của Pháp thành lập ở Việt Nam sớm nhất cùng với Viện Pasteur Sài Gòn thành lập vào năm 1891, Viện Pasteur Nha Trang thành lập vào năm 1895.
- Bệnh viện Chợ Rẫy được xây dựng trên nền đất cao có diện tích trên 50.000m² với các tòa nhà kiểu pháp, cao 2 tầng, vốn trước đây là chợ mua bán của người Hoa, có tên là chợ Rẫy. Và từ đó, người dân vẫn quen gọi là bệnh viện Chợ Rẫy và tên này được dùng chính thức cho đến ngày nay.
- Trong thời kỳ đầu, Bệnh viện Chợ Rẫy có nhiều lần đổi tên:

- Năm 1919: đổi tên thành Hôpital Indigene de Cochinchine (bịnh viện bổn xứ Nam Kỳ).
- Năm 1938: đổi tên thành Hôpital Lalung Bonnaire.
- Năm 1945: đổi tên thành Hospital 415. Sau đó, tách thành hai phòng khám Hàm Nghi và phòng khám Nam Việt.
- Năm 1957, hai phòng khám trên sáp nhập lại thành bệnh viện Chợ Rẫy. Đây đánh dấu thời điểm bệnh viện mang tên Chợ Rẫy. Bệnh viện Chợ Rẫy ngoài chức năng là cơ sở điều trị còn là trường sở của trường Đại học Y khoa Sài Gòn thuộc Viện Đại học Sài Gòn. Chợ Rẫy là bệnh viện thực tập các môn nội khoa, ngoại khoa, tai-mũi-họng, nhãn khoa cùng là nơi giảng dạy môn cơ thể học.
- 1971, Chính phủ Nhật Bản viện trợ không hoàn lại cho chính quyền Việt Nam Cộng Hòa (qua hình thức bồi thường chiến tranh) để tái xây dựng bệnh viện Chợ Rẫy trên diện tích 53.000m² cùng với trang thiết bị hiện đại, trở thành một trong những bệnh viện lớn nhất Đông Nam Á lúc bấy giờ. Công trình được hoàn thành vào tháng 6 năm 1974 với tòa nhà 11 tầng.
- 1993-1995: Chính phủ Nhật Bản tiếp tục viện trợ không hoàn lại nâng cấp cơ sở bệnh viện.
- Hiện nay, Bệnh viện Chợ Rẫy là bệnh viện đa khoa hoàn chỉnh, xếp hạng đặc biệt, tuyến kỹ thuật sau cùng của 37 tỉnh, thành phố phía Nam trực thuộc Bộ Y tế Việt Nam.
- **Bệnh viện với tổng diện tích 5,3ha đạt chuẩn bệnh viện Quốc tế, Đông Nam Á, nhưng hệ thống cây xanh còn quá ít so với đẳng cấp của bệnh viện, các giải pháp cây xanh nếu được bổ sung chỉ có thể xây dựng hệ thống vườn treo.**

Bệnh viện Thống Nhất

- Bệnh viện Thống Nhất là một bệnh viện ở thành phố Hồ Chí Minh, với tên gọi ban đầu là Bệnh viện Vì Dân.
- Bệnh viện Vì Dân được thiết kế bởi kiến trúc sư Trần Đình Quyền vào năm 1972. Kiến trúc sư Trần Đình Quyền từng tốt nghiệp trường Kiến trúc Sài Gòn vào năm 1958 và nhận học bổng du học Cao học trong 2 năm ở Đại học Columbia (New York, Hoa Kỳ). Theo nhà nghiên cứu Mel Schenck, Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ (USAID), khi đó tài trợ một phần chi phí dự án xây dựng bệnh viện Vì Dân, đã muốn một kiến trúc sư người Mỹ thiết kế bệnh viện. Tuy nhiên, chính phủ Việt Nam Cộng Hòa đã quyết định chọn kiến trúc sư Trần Đình Quyền cho dự án này. Kiến trúc của bệnh viện Vì Dân (Thống Nhất) được cho rằng chịu ảnh hưởng bởi trường phái kiến trúc Bauhaus do kiến trúc sư Walter Gropius dẫn đầu. Kiến trúc sư Trần Đình Quyền đã sử dụng những lam che nắng bằng khối bê tông thay vì những loại cửa sổ kim loại hoặc màng sáo khung kim loại. Do vậy, bệnh viện Vì Dân có diện mạo công nghiệp hiện đại vì có thiết kế rất cân đối và chính xác về mặt hình học.

- Sau năm 1975, bệnh viện Vì Dân đổi tên thành Quân y viện Thống Nhất, trực thuộc sự quản lý của Bộ Quốc phòng Việt Nam. Từ ngày 11 tháng 5 năm 1978, bệnh viện này được Bộ Y tế Việt Nam quản lý và mang tên gọi như hiện nay.
- Bệnh viện Thống Nhất có quy mô ban đầu là 400 giường, sau đó đã mở và phát triển hơn 1.000 giường, trở thành một trung tâm lão khoa lớn nhất Việt Nam. Bệnh viện đã phát triển được hầu hết các chuyên khoa nội và ngoại theo hướng chuyên sâu.
- Với tầm cỡ của công trình bệnh viện này việc phủ xanh các tầng mái là một đề tài cần nghiên cứu để bệnh viện mang tầm vóc bền vững cho thế hệ sau

d/. Đánh giá chung

Mảng xanh trong bệnh viện tại thành phố Hồ Chí Minh.

Vì không có quy định chỉ tiêu cây xanh cụ thể nên việc bố trí các mảng xanh trong bệnh viện phát triển theo từng khoảng trống còn lại. Tổng thể diện tích đất trồng các loại cây, tuỳ nguồn vốn của từng bệnh viện phân bổ chủ yếu phủ xanh tạo bóng mát, thảm cỏ vườn hoa được thực hiện với mục đích chính là điểm nhấn tạo cảnh quan, chưa đầy đủ các tiêu chí cây xanh chuyên biệt cho bệnh viên.

III. ĐỀ XUẤT VỀ KHÔNG GIAN XANH TRONG BỆNH VIỆN

1/ Cây xanh cách ly

- Bệnh viện và khu dân cư
- Các khoa chuyên biệt trong bệnh viện

2/ Hệ thống cây xanh lọc bụi

3/ Hệ thống cây xanh điều trị

4/ Hệ thống cây xanh tạo môi trường trong lành và vi khí hậu

IV. SỰ KHÁC BIỆT KHÔNG GIAN XANH TRONG BỆNH VIỆN VỚI CÁC CÔNG VIÊN, VƯỜN HOA TRONG ĐÔ THỊ

Mục tiêu:

Cây xanh trong bệnh viện giúp cho điều trị bệnh nhân có khuynh hướng phục hồi sức khoẻ nhanh hơn. Cây xanh tạo nên bản sắc riêng cho từng bệnh viện

- Cây xanh ngoài việc tích CO_2, tạo ra nhiều O_2 trong bệnh viện còn có thêm chức năng xua đuổi côn trùng có hại
- Cây xanh tạo mùi hương, chuyên biệt cho từng khoa điều trị
- Cây xanh vườn cảnh tránh xung đột tâm lý cho người bệnh nhất là bệnh viện tâm thần.
- Cây xanh không tạo ra môi trường phát tán các loại vi khuẩn.
  Tại khu vực phía nam nói chung và thành phố Hồ Chí Minh nói riêng, hướng gió chủ đạo là hướng tây nam, đồng thời cũng là hướng có nhiều nắng chiều. Vì thế bố trí các vườn đứng cần xem xét việc đối lưu không khí tốt nhất tránh thu hút và phát tán các loại côn trùng có hại, hoặc tạo rêu mốc vì các nấm cũng là tác nhân gây tái nhiễm khuẩn trong bệnh viện.

V. KIẾN NGHỊ

1. Hệ thống mảng xanh trong bệnh viện ngoài các chức năng chung cần xem xét bổ sung các loại cây xanh đặc thù và có công năng hỗ trợ công tác điều trị bệnh nhân.
2. Hệ thống mảng xanh trong bệnh viện:
   - Đạt tiêu chuẩn cách ly (bệnh viện và khu dân cư, các khoa phòng đặc biệt với các phòng chức năng khác của bệnh viện).
   - Hút bụi, hút CO_2.
   - Tạo bóng mát chuyển hóa CO_2 ra O_2.
   - Tạo Hương, sắc hỗ trợ làm dịu thần kinh và tâm lý cho bệnh nhân cũng như các y bác sỹ làm việc trong môi trường bệnh viện.
   - Tránh tạo thêm xung đột trong những bệnh viện chuyên khoa ví dụ: bệnh viện tâm thần.
   - Tạo bản sắc cho bệnh viện.
3. Hệ thống mảng xanh trong bệnh viện cần thiết phải có chỉ tiêu cụ thể.

(Tiêu chuẩn thiết kế bệnh viện 4470:2012 của Bộ Y tế cần xem xét)

- Chỉ tiêu 80-90m^2/1 giường bệnh. Hiện tại các nước đã đưa ra tiêu chí từ 110-120 m^2/1 giường bệnh cho bệnh viện trên 500 giường.
- Chưa có chỉ tiêu cụ thể về cây xanh trong bệnh viện.
  Chỉ dựa vào Quy chuẩn Việt Nam (QCVN 01/2019), tuy nhiên Quy chuẩn này chỉ đưa ra các chỉ tiêu về các khu chức năng trong từng khu quy hoạch đô thị chứ không có quy định rõ tiêu chuẩn cây xanh cho từng công trình công cộng bao gồm khu đất xây dựng bệnh viện.